

SASKY koulutuskuntayhtymä

Riskienhallintapolitiikka

Hyväksytty yhtymäkokouksessa 15.6.2023 § 12

Sisältö

1	Riskienhallinnan päämäärä ja tavoitteet	3
2	Riskienhallintapolitiikan soveltamisala ja sisältö	3
3	Riskienhallinnan keskeiset käsitteet	3
3.1	Kokonaisvaltainen riskienhallinta	3
3.2	Riski	4
4	Riskienhallinnan organisointi ja vastuut	4
4.1	Yhtymäkokous	4
4.2	Yhtymähallitus	4
4.3	Kuntayhtymäjohtaja	5
4.4	Tulosaluejohtajat	5
4.5	Riskienhallinnan johtoryhmä	5
4.6	Johtavat viranhaltijat ja esihenkilöt	5
4.7	Henkilöstö	6
5	Riskien luokittelu sasky koulutuskuntayhtymässä	6
5.1	Strategiset riskit	6
5.2	Operatiiviset riskit	6
5.3	Taloudelliset riskit	7
5.4	Vahinkoriskit	7
6	Riskien tunnistamis-, arviointi- ja hallintaperiaatteet	7
6.1	Riskien tunnistaminen	7
6.2	Riskien arviointi	8
6.3	Suhtautuminen riskeihin ja riskienhallinnan toimenpiteet	8
7	Riskienhallinnan seuranta	10
8	Riskienhallinnan raportointi ja riskienhallinnasta tiedottaminen	10
9	Riskienhallinnan käsittely, hyväksyminen ja voimassaolo	11

1 Riskienhallinnan päämäärä ja tavoitteet

Riskienhallintapolitiikka tukee SASKY koulutuskuntayhtymää sen perustehtävässä ja tavoitteiden saavuttamisessa. Riskejä hallitsemalla turvataan kuntayhtymän opiskelijoita, henkilöstöä, luottamushenkilöstöä, ulkopuolisia asiakkaita ja omaisuutta niitä uhkaavilta riskeiltä.

Riskienhallinta on osa kuntayhtymän johtamisjärjestelmää ja siis olennainen osa kuntayhtymästrategiaa. Riskienhallinta perustuu kuntayhtymän strategiaan tavoitteisiin sekä näistä tavoitteista johdettuihin kriittisiin menestystekijöihin.

Riskienhallinta on koko organisaation kattava jatkuva prosessi. Se on tietoista, suunnitelmallista ja jatkuvaa työtä kuntayhtymän toimintoja uhkaavien riskien tunnistamiseksi, arvioimiseksi, hallitsemiseksi ja valvomiseksi. Riskienhallinta kattaa kaikki kuntayhtymän toimintaan liittyvät riskit ja ongelma-alueet. Pitkällä aikavälillä riskienhallinnan on vahvistettava myös organisaation toipumiskykyä. Riskienhallinnalla voidaan hallita sitä, miten muutokset, esimerkiksi toimintaympäristössä, vaikuttavat strategian toteutumiseen.

2 Riskienhallintapolitiikan soveltamisala ja sisältö

SASKY koulutuskuntayhtymän yhtymäkokouksen hyväksymää riskienhallintapolitiikkaa noudatetaan kaikessa koulutuskuntayhtymän toiminnassa ja sen kaikilla osa-alueilla.

Jos ulkoisten palveluntuottajien osuus on toiminnassa merkittävä, tulee riskienhallinnassa ottaa huomioon myös näiden palveluntuottajien mukanaan tuomat epävarmuustekijät.

SASKY koulutuskuntayhtymän riskienhallintapolitiikka ja sitä täydentävä toimenpideohjelma määrittelevät riskienhallinnan päämäärän ja tavoitteet sekä toiminnalliset vastuut ja toteutuskeinot. Yhtymähallitus ja tilivelvolliset viranhaltijat voivat antaa riskienhallintapolitiikkaa täydentäviä käytännön ohjeita, joita tulosalueilla tulee noudattaa.

Riskienhallinta on osa kuntayhtymän tulosalueiden ja yksiköiden normaalia toimintaa ja käytäntöjä. Riskienhallintapolitiikan vieminen osaksi toimintoja on ensisijaisesti johtavien viranhaltijoiden ja esihenkilöiden vastuulla. Riskienhallintapolitiikan käytäntöön viemiseksi riskikartoitukset ja toimenpiteet kirjataan Granite-riskienhallintaohjelmistoon. Kirjauksissa määritellään tulosalueilla ja yksiköissä suoritettavat toimenpiteet, aikataulut ja vastuut.

3 Riskienhallinnan keskeiset käsitteet

3.1 Kokonaisvaltainen riskienhallinta

Riskienhallinta on olennainen osa SASKY koulutuskuntayhtymän toimintaa ja johtamista. Riskienhallinta on tietoista, suunnitelmallista ja jatkuvaa työtä kuntayhtymän toimintoja uhkaavien ulkoisten tai sisäisten riskien tunnistamiseksi, arvioimiseksi ja hallitsemiseksi. Riskienhallinta edellyttää toimintaympäristön muutosten jatkuvaa tarkkailua sekä mahdollisuuksien ja vahvuuksien

aktiivista hyödyntämistä. Riskienhallinnan kokonaisvaltaisuus edellyttää sitä, että riskienhallintänäkökulma otetaan huomioon johtamisessa, suunnittelussa, tavoitteiden asettelussa, päätöksenteossa, resurssien myöntämisessä, seurannassa ja arvioinnissa sekä raportoinnissa ja viestinnässä. Kohdassa 4 käsitellään tarkemmin riskienhallinnan toteuttamisen vastuut.

3.2 Riski

SASKY koulutuskuntayhtymässä riskillä tarkoitetaan kaikkea sellaisen tapahtuman mahdollisuutta, joka aiheuttaa tai josta seuraa kuntayhtymälle vaikutuksia tavoitteiden saavuttamiseen, taloudellisia tai maineen menetyksiä tai henkilövahinkoja. Riskillä voi olla negatiivisia vaikutuksia henkilöstöön, opiskelijoihin tai sidosryhmiin. Riski on myös menetetty mahdollisuus, jolloin jotakin kuntayhtymän edun mukaista jää tapahtumatta.

Riskienhallinnan viitekehys:

Pohjana käytetään COSO ERM -viitekehystä. Mallin 5 toisiinsa vuorovaikutteista kokonaisuutta ovat:

- Johtaminen ja kulttuuri: eettiset arvot, haluttu käyttäytyminen ja suhtautuminen riskienhallintaan
- Strategia ja tavoitteiden asettaminen, jotka luovat pohjan riskienhallinnalle
- Suoritusmenetelmät: riskienhallinnan toimenpiteet
- Riskien läpikäyminen ja päivittäminen
- Viestintä ja raportointi: riskienhallinnan menettelyistä sekä merkittävimmistä riskeistä ja niiden tilanteesta tulee viestiä sekä organisaation sisällä että ulkopuolelle

4 Riskienhallinnan organisointi ja vastuut

4.1 Yhtymäkokous

SASKY koulutuskuntayhtymän yhtymäkokous hyväksyy riskienhallintapolitiikan, jonka mukaisesti riskienhallinta järjestetään, sen toimivuutta seurataan, arvioidaan ja parannetaan. Yhtymäkokous ottaa riskinäkökulman huomioon hyväksyessään kuntayhtymän strategiset päämäärät, kriittiset menestystekijät, toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet, kehittämistavoitteet, osoittaessaan resursseja sekä tehdessään päätöksiä. Riskienhallintapolitiikka päivitetään tarvittaessa tai valtuustokausittain. Kuntayhtymän tilinpäätökseen sisältyvässä toimintakertomuksessa yhtymäkokoukselle raportoidaan riskienhallinnan järjestämisen asianmukaisuudesta.

4.2 Yhtymähallitus

SASKY koulutuskuntayhtymän yhtymähallituksen tehtävänä on valmistella riskienhallintapolitiikka yhtymäkokouksen hyväksyttäväksi. Yhtymähallitus ohjaa ja valvoo riskienhallintapolitiikan toimeenpanoa ja riittävyttä. Yhtymähallituksella tulee olla kokonaisnäkemys riskeistä ja niiden hallinnasta. Hallituksen tehtävänä on määrittää riskien sietokyky osana strategiatyötä. Yhtymähallitus ottaa riskinäkökulman huomioon toiminnan suunnittelussa, päätöksenteossa ja seurannassa. Yhtymähallituksen tehtävänä on antaa tilinpäätöksen toimintakertomuksen yhteydessä yhtymäkokoukselle selonteko siitä, miten sisäinen valvonta ja siihen liittyvä riskienhallinta on järjestetty.

Yhtymähallitus voi käyttää valvontatehtävissä apuna sisäisen tarkastuksen toimintoa. Yhtymähallituksen tehtävänä on määritellä esimerkiksi tilinpäätöksen laadintaohjeistuksen liitteeksi toimintatavat (ml. arviointikehikko), vastuut, käsittely hallituksessa ja aikataulu selonteon perustaksi vaadittavan tiedon keruusta ja arvioinnista. Yhtymähallitus voi tarpeen mukaan antaa riskienhallintapolitiikkaa tarkentavia ja täydentäviä käytännön ohjeita. Hallintosäännön 72 §:ssä määritetään yhtymähallituksen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tehtävät.

4.3 Kuntayhtymäjohtaja

Kuntayhtymäjohtajalla on asemansa perusteella kokonaisvastuu riskienhallintaprosessin toimeenpanosta ja riskienhallintapolitiikan toteuttamisesta organisaatiossa sekä raportoinnista kuntayhtymähallitukselle. Kuntayhtymäjohtajan tehtävänä on aktiivisesti seurata toimintaympäristön muutoksia sekä antaa hallitukselle informaatiota mahdollisista epävarmuuksista, uusista riskeistä tai strategisista ja toiminnallisista mahdollisuuksista. Tehtävät määritetään hallintosäännön § 73.

4.4 Tulosaluejohtajat

Tulosaluejohtajat vastaavat sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimeenpanosta ja tuloksellisuudesta tulosalueellaan ja ohjeistavat alaisiaan tulosyksiköitä. Johtajat raportoivat kuntayhtymäjohtajalle tunnistetuista ja toteutuneista riskeistä ja toteutetuista riskienhallintatoimenpiteistä. Hallinto- ja talousjohtajan työssä painottuvat koko kuntayhtymän vahinkoriskien hallinta vakuutusten avulla sekä kuntayhtymän rahoitusriskien hallinta. Johtajien tehtävät määritetään hallintosäännön § 73.

4.5 Riskienhallinnan johtoryhmä

SASKY koulutuskuntayhtymän riskienhallinnan johtoryhmänä toimii kuntayhtymän johtoryhmä täydennettynä työsuojelupäälliköllä ja laatupäälliköllä. Johtoryhmällä tulee olla kokonaisnäkemys kuntayhtymän riskienhallinnasta. Laatupäällikkö ohjaa riskien kartoitusta ja arviointia sekä sisäisen valvonnan käytäntöjen toteutusta. Laatupäällikkö toimii myös riskienhallinnan johtoryhmän sihteerinä.

Riskienhallinnan johtoryhmän keskeisenä tehtävänä on osaltaan varmistaa, että kuntayhtymän strategiset, taloudelliset, operatiiviset ja vahinkoriskit on olennaisilta osin tunnistettu ja arvioitu sekä hallintakeinot määritetty. Johtoryhmä seuraa yleisellä tasolla hallintakeinojen toteuttamista. Johtoryhmä koordinoi lisäksi riskien arvioimisen toimintamallien ja hallinnan kehittämistä. Johtoryhmän tehtävänä on myös edistää yleistä riskienhallinnan tuntemusta ja koordinoida henkilöstön koulutusta sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnasta.

4.6 Johtavat viranhaltijat ja esihenkilöt

Johtavien viranhaltijoiden ja esihenkilöiden tehtävänä on vastata oman yksikkönsä riskienhallinnasta tämän politiikan ja muiden käytännön ohjeiden mukaisesti. Riskinäkökulma tulee ottaa huomioon päätöksenteossa sekä toiminnan suunnittelussa ja seurannassa. Esihenkilöt varmistavat, että henkilöstö on tietoinen riskienhallinnasta ja luo henkilöstönsä kanssa avoimen toimintakulttuurin, jotta riskejä voidaan tuoda vapaasti esiin. Johtavat viranhaltijat ja esihenkilöt

päättävät tarpeellisista riskien hallintakeinoista oman tulosityksikkönsä tai siihen liittyvien toimintojen osalta,

Johtavat viranhaltijat ja esihenkilöt raportoivat ja viestivät omalta osaltaan riskienhallinnan toimeenpanosta sekä riskienhallinnan toimenpideohjelmien toteutuksesta. Tähän kuuluvat, mm. tunnistetut ja toteutuneet riskit sekä päätetyt riskienhallinnan toimenpiteet. Johtavien viranhaltijoiden ja esihenkilöiden tehtävät määritetään hallintosäännön § 73.

4.7 Henkilöstö

Riskienhallintaan osallistuu koko henkilöstö. Riskienhallinta on osa päivittäistä toimintaa ja työtehtäviä. Henkilöstön tulee hoitaa toimen- ja tehtäväkuvausten mukaiset tehtävät noudattaen toimintaa koskevaa ohjeistusta ja sovittuja hyväksytyjä toimintatapoja. Henkilöstö edistää toiminnallaan määriteltyjen tavoitteiden saavuttamista sekä huolehtii kuntayhtymän omaisuuden turvaamisesta. Henkilöstön tulee tiedottaa ja raportoida esihenkilölleen toiminnan yhteydessä havaitsemistaan riskeistä sekä mahdollisista kehittämistoimenpiteistä.

Henkilöstön tulee ylläpitää ja kehittää tehtävien suorittamiseksi vaadittavaa ammatillista pätevyyttä. Henkilöstölle järjestetään säännöllisesti koulutusta sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnasta riittävän riskitietoisuuden varmistamiseksi.

5 Riskien luokittelu sasky koulutuskuntayhtymässä

Riskit luokitellaan SASKY koulutuskuntayhtymässä strategisiin, taloudellisiin, operatiivisiin ja vahinkoriskeihin.

5.1 Strategiset riskit

Strategisiksi riskeiksi luokitellaan strategiaan valintoihin liittyvät ja niille asetettujen tavoitteiden toteutumista uhkaavat riskit sekä käyttämättä jääneet (ml. strategian ulkopuolelle jätetyt) mahdollisuudet. Lisäksi strategiaan riskeihin luetaan toimintaympäristön merkittävät muutokset, esimerkiksi lainsäädäntö- ja rahoitusmuutokset, työelämän muutokset sekä rakennettuun ympäristöön liittyvät riskit tai henkilöstön tai opiskelijoiden terveyteen laajasti vaikuttavat riskit.

5.2 Operatiiviset riskit

Operatiiviset riskit liittyvät sisäiseen toimintaan ja henkilöstöön. Operatiivisia riskejä ovat johtoon ja organisaatioon, henkilöstöön, opiskelijoihin ja asiakkaisiin liittyvät riskit sekä opiskelijahuoltoon liittyvät riskit. Lisäksi näitä riskejä ovat tietojen käsittelyyn ja tiedon kulkuun ja tietoturvaan ja tietosuojaan liittyvät riskit (ml. tietojärjestelmät) teknisten varajärjestelmien toimimattomuus, tulojen ja menojen käsittelyyn liittyvät riskit, sopimus- ja vastuuriskit sekä toimintatapoihin ja toiminnan lainmukaisuuteen liittyvät riskit. Henkilöstön ja inhimillisen virheen vaikutus operatiivisiin riskeihin on yleensä suuri.

Henkilöriskeillä tarkoitetaan yrityksen henkilöstöön kohdistuvia uhkia. Henkilöriskit liittyvät esimerkiksi henkilöstön terveyteen ja hyvinvointiin, työympäristöön, työyhteisön toimintaan, osaamiseen, työsuhteen eri vaiheisiin tai työväkivaltaan.

Tietoriskeihin sisältyvät mm. tiedonhallintatapa, tietosuoja ja tietoturva sekä tietojärjestelmiin liittyvät kysymykset.

Opiskelijoiden ja asiakkaiden näkökulmasta operatiiviset riskit voivat vaikuttaa esimerkiksi opetuksen ja palveluiden tuottamisen häiriöttömyyteen ja sujuvuuteen, opiskelijahuollon toimivuuteen, turvallisuuteen, terveyteen sekä opetuksen ja palveluiden laatuun.

5.3 Taloudelliset riskit

Taloudellisia riskejä ovat kuntayhtymän talouteen liittyvät riskit, kuten korkoriskit, investointiriskit ja rahoituksen perusteissa tapahtuvista muutoksista aiheutuvat riskit. Taloudellisiin riskeihin voidaan liittää myös sopimusriskit, takauksiin ja vakuuksiin sekä taloudellisten suunnitelmien laadintaan liittyvät riskit ja epävarmuudet, jotka johtuvat esimerkiksi puutteellisesta informaatiosta.

5.4 Vahinkoriskit

Vahinkoriskeihin liittyy aina mahdollisuus menetyksiin eikä niissä ole hyötynäkökulmaa, kuten muissa riskiluokissa. Vahinkoriskejä ovat esim. omaisuuden, ympäristöön, tilaturvallisuuteen, asiakas- ja henkilöstöturvallisuuteen sekä opiskelijoihin kohdistuvat riskit.

6 Riskien tunnistamis-, arviointi- ja hallintaperiaatteet

6.1 Riskien tunnistaminen

Riskien hallitseminen edellyttää niiden tunnistamista. Riskit voidaan jakaa nykyisiin, jo tunnistettuihin, uusiin ja ennakoituihin riskeihin. Toimintaan kohdistuvia riskejä tunnistetaan osana kuntayhtymän päivittäistä johtamista, päätöksentekoa, toimintaa ja sen suunnittelua sekä seuranta- ja arviointia. Lisäksi voidaan suorittaa erillisiä riskikartoituksia riskien tunnistamiseksi.

Strategisia riskejä tunnistetaan mm. toimintaympäristön analysoinnin, strategian sekä toiminta- ja taloussuunnitelman, henkilöstösuunnitelman, omistajapolitiittisten linjausten laadinnan ja toimeenpanon sekä seurannan yhteydessä. Strategisten riskien ja mahdollisuuksien tunnistamisesta vastaavat ensisijaisesti yhtymähallitus, kuntayhtymäjohtaja, tulosalueiden johto sekä muut strategian laadintaan ja toimeenpanoon osallistuvat tahot.

Operatiivisia riskejä tunnistetaan toiminnan vuosisuunnittelun ja tavoitteiden asettamisen yhteydessä, henkilöstöjohtamisen sekä toiminnan ohjauksen, toteutuksen ja seurannan yhteydessä. Riskit voivat olla myös kumppanuuksista aiheutuvia tai kuntayhtymän maineeseen vaikuttavia. Operatiivisten riskien tunnistaminen ja arviointi on osa toimintaprosesseja ja niiden jatkuvaa toiminnallista ja taloudellista seuranta- ja raportointia. Riskit tulee tunnistaa aina toimintojen muuttuessa. Operatiivisten riskien tunnistaminen on ensisijaisesti kuntayhtymäjohtajan sekä tulosalueiden operatiivisen johdon vastuulla.

Taloudellisia riskejä tunnistetaan toiminnan ja talouden vuosisuunnittelun, tavoitteiden asettamisen ja määrärahojen budjetoinnin yhteydessä, sopimuksia solmittaessa sekä toiminnan toteutuksen ja seurannan yhteydessä. Taloudelliset riskit kattavat menoihin ja tuloihin liittyvien riskien lisäksi taloudellisuuden ja tuottavuuden kehittymisen näkökulmat. Taloudellisten riskien tunnistaminen on

mm. yhtymähallituksen, kuntayhtymäjohtajan, tulosalueiden johdon sekä muiden tilivelvollisten viranhaltijoiden vastuulla.

Vahinkoriskejä arvioidaan mm. osana kuntayhtymän toimintaprosesseja, omaisuuden hallinnan seurantaan, toimintaohjelmien laadintaa, pelastussuunnitelmia, opetuksen suunnittelun yhteydessä ja tarvittaessa erillisarvioinnein. Työturvallisuuden varmistamiseksi noudatetaan työsuojeluun liittyvää kuntayhtymän ohjeistusta. Vahinkoriskien tunnistamisesta ja arvioinnista vastaavat ensisijaisesti tulosalueiden esihenkilöt. Vahinkoriskien vakuuttamisesta vastaa kuntayhtymähallitus ja käytännön työstä hallinto- ja talousjohtaja.

6.2 Riskien arviointi

Tunnistetut riskit voidaan arvioida määrällisesti ja/tai laadullisesti, jolloin arvioidaan tunnistetun riskin toteutumisen todennäköisyys sekä seurauksen luonne ja vakavuus. Todennäköisyyden ja seurauksen tulosta saadaan riskille riskitaso.

Tunnistetut riskit priorisoidaan. Priorisoinnin tavoitteena on kohdistaa resurssit kiireellisimmän ja suurimman riskin poistamiseen tai pienentämiseen, kohdistaa organisaation resurssit oikein sekä antaa kokonaiskuva kohteen haavoittuvuudesta. Arvioitu riskitaso auttaa riskien priorisoinnissa. Riskit jaetaan merkityksettömiin, vähäisiin, kohtalaisiin ja merkittäviin riskeihin.

Riskit arvioidaan kokonaisvaltaisesti kuntayhtymän tasolla ja tulosalueilla vähintään toiminta- ja taloussuunnittelukausittain ja kirjaukset tehdään sähköiseen järjestelmään (Granite).

6.3 Suhtautuminen riskeihin ja riskienhallinnan toimenpiteet

Riskienhallinnan toimenpiteenä riskejä voidaan pienentää, välttää tai siirtää. Riski voidaan myös pitää omalla vastuulla. Riskin pienentämisellä tarkoitetaan niitä toimenpiteitä, joilla riskin toteutumisen todennäköisyyttä ja/tai seurauksien vakavuutta pyritään pienentämään. Riskin välttämällä tarkoitetaan pidättäytymistä toimista, jotka kohdistuvat riskialttiiseen toimintaan, henkilöön tai omaisuuteen. Riskejä voidaan välttää rakenteellisella ennaltaehkäisyllä, henkilöstön koulutuksella ja työsuojelutoimenpiteillä. Riskin siirtämisellä tarkoitetaan sopimusteitse riskin siirtämistä toiselle, esimerkiksi vakuuttamalla.

SASKY koulutuskuntayhtymässä ei hyväksytä seuraavia riskejä:

- Voimassa olevan lainsäädännön vastaisia tai muutoin eettisesti kyseenalaisia toimintatapoja.
- Henkilöriskeissä henkilöstön, opiskelijoiden, asiakkaiden tai muiden sidosryhmien vakavan loukkaantumisen tai menehtymisen riskiä.
- Tiloihin, koneisiin tai laitteisiin liittyviä vakavia turvallisuus- tai vahinkoriskejä sekä terveyteen laajasti vaikuttavia riskejä.
- Päällekarkaus-, väkivalta- ja muihin vaaratilanteisiin liittyviä riskejä.

Kuntayhtymässä tulee aktiivisesti välttää sellaista toimintaa ja toimintatapoja, jotka voivat aiheuttaa edellä mainittujen riskien toteutumisen. Lisäksi tulee aktiivisesti ohjata ja valvoa sellaista toimintaa, johon edellä mainitut riskit voivat liittyä.

Kuntayhtymässä raportoidaan, seurataan ja analysoidaan toteutuneita merkittäviä riskejä, läheltä piti -tilanteita sekä tunnistettuja riskejä. Toimintatapoja kehittämällä pyritään estämään tunnistettujen riskien toteutuminen.

Toiminnan suunnittelun ja päätöksenteon yhteydessä linjataan strategisten tavoitteiden perusteella suhtautuminen erilaisiin toiminnallisiin riskeihin tai vaihtoehtoisesti ne ratkaistaan toimivaltaisen viranhaltijan toimesta tapauskohtaisesti

- Yhtymäkokous on määritellyt osana sisäisen valvonnan ohjeistusta sijoitustoiminnan periaatteet, jotka määrittelevät hyväksyttävää sijoitustoimintaa, tavoiteltavaa tuottoa ja riskitasoa.
- Toiminnan ja talouden suunnittelussa ja päätöksenteossa ratkaistaan resurssit, joilla osaltaan turvataan esimerkiksi henkilöstön riittävyttä, kriittisten peruskorjausten suorittamista ja tietojärjestelmien toiminnan häiriöttömyyttä.
- Osallistuminen erilaisiin hankkeisiin ratkaistaan tapauskohtaisesti arvioiden niihin liittyviä rahoitusosuuksia ja erilaisia vastuita.
- Vuosittain laadittavan työsuojelun toimintasuunnitelman tavoitteet ja toimenpiteet tulevat riskien arviointiprosessin kautta.

Vastuullisena toimijana on kunkin yksikön esihenkilö, jonka tulee raportoida tiedot tulosalueen johtajalle ja hänen edelleen riskienhallinnan johtoryhmälle. Riskienhallinnan johtoryhmä käy analysoidut tapaukset, raportoidun tiedon sekä päätetyt riskienhallinnan menettelyt läpi sekä esittää suosituksia riskienhallinnan kehittämiseksi.

Riskienhallinnan toimenpiteitä, joilla voidaan hallita riskejä sekä varmistaa vahvuuksien ja mahdollisuuksien hyödyntäminen, ovat mm:

Johtaminen

- tarkoituksenmukaiset toimivaltuudet, tehtävät ja vastuut, henkilöstön perehdyttäminen ja ohjeistaminen
- vaarallisten tehtävähdistelmien välttäminen sekä työnjaot
- henkilöstön ammatillisen osaamisen jatkuva kehittäminen ja työhyvinvoinnin edistäminen

Suunnittelu ja päätöksenteko

- toiminnan suunnittelu, toimintaympäristön ja erilaisten ratkaisuvaihtoehtojen analysointi
- päätösten huolellinen valmistelu ja perustelu (ml. substanssi- ja oikeudellisen asiantuntemuksen hyödyntäminen)
- kehittyneet hinnoittelu-, kilpailutus- ja sopimusmenettelyt sekä niiden valvonta
- riittävät taloudelliset, henkilöstö- ja muut resurssit (ml. varahenkilöjärjestelyt)

Toimintatavat

- toimintojen ja prosessien kuvaukset (ml. toimintaohjeet ja hyväksytyt toimintatavat)
- taloudenhoidon, tilojen ja omaisuuden hallinnan menettelyt
- henkilöstö-, opiskelija- ja asiakaspalautteiden kerääminen ja analysointi
- kannustaminen epäkohtien rakentavaan ratkaisuun, aloitemenettelyt
- toimivat tiedonvälityksen ja hallinnan sekä raportoinnin menettelyt

Suunnitelmat ja järjestelmät

- pelastussuunnitelma, turvallisuussuunnitelmat, uhkatilanteiden toimintasuunnitelmat
- työsuojelun toimintasuunnitelma
- toiminnan jatkuvuussuunnitelmat (ml. veden ja sähkön toimitukset)
- tietoturva- ja tietosuojasuunnitelmat, ml. tietojärjestelmäkohtaiset toipumissuunnitelmat
- järjestelmien, koneiden ja laitteiden toimintakuntoisuuden varmistukset
- omaisuuden ja henkilöstön fyysinen turvaaminen
- erilaiset tekniset hälytys- ja riskienhallintajärjestelmät
- käyttö- ja kulkuoikeuksien rajaaminen

Edellä mainittu listaus ei ole tyhjentävä luettelo riskienhallinnan menettelyistä. Yhtymähallitus, johtavat viranhaltijat ja muut esihenkilöt, kukin vastuualueellaan, määrittelevät riskien luonteen perusteella tarkoituksenmukaisimmat ja tehokkaimmat riskienhallinnan menettelyt, jotka toimeenpannaan systemaattisesti.

7 Riskienhallinnan seuranta

Riskienhallinnan toimivuutta ja tehokkuutta seuraa ja arvioi yhtymähallitus määräajoin. Seuranta ja arviointi ovat pohjana hallituksen selonteolle sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä. Yhtymähallitus voi käyttää apunaan riskienhallinnan seurannassa riskienhallinnan johtoryhmää.

Riskit tulee arvioida säännöllisesti ja niille määritettyjen hallintakeinojen toteutumista tulee seurata tuloksikkotasoisesti. Toimintojen tai toimintaympäristön muuttuessa, myös riskien tunnistaminen ja/tai arviointi tulee tehdä uudelleen.

8 Riskienhallinnan raportointi ja riskienhallinnasta tiedottaminen

Tunnistetut riskit kirjataan, arvioidaan ja päätetyt hallintatoimet kirjataan sähköiseen järjestelmään (Granite). Järjestelmään kirjataan vastuuhenkilöt ja riskien päivitystiedot. Järjestelmästä on mahdollista saada raportteja ja riskilistauksia. Henkilöstöllä on pääsy järjestelmään, josta he voivat nähdä ajantasaisen riskienhallinnan tilan.

Henkilöstöä perehdytetään riskienhallintaan säännöllisesti. Tulosalueiden johtajat tiedottavat henkilöstöään riskeihin liittyen ja käyvät läpi mm. riskienhallinnan kyselyn tulokset ja niiden perusteella tehdyt toimenpiteet.

Riskienhallinnan raportointi on osa kuntayhtymän normaalia raportointia ja se sisältää toimenpideohjelmien toteuttamisen raportoinnin sekä tunnistetut olennaiset toimintaan kohdistuvat riskit, niiden toteutumisen, analysoinnin ja päätetyt riskienhallinnan toimenpiteet. Vaikka kuntayhtymän asiakirjat ovat pääsääntöisesti julkisia, niin osa riskienhallinnan raportoinnista voi olla salassa pidettävää.

Tulosalueiden johtajat raportoivat riskienhallinnan toteutumisesta ja poikkeamista kuntayhtymäjohtajalle. Tulosalueiden seuranta- ja raportointitieto käsitellään johtoryhmässä sekä

kuntayhtymäjohtajan esittelystä yhtymähallituksessa. Yhtymäkokoukselle raportoidaan osana normaalia toiminnan ja talouden raportointia sekä toimintakertomukseen sisällytettävässä hallituksen selonteossa. Riskienhallinnasta tiedotetaan vuosittaisen raportoinnin yhteydessä osana tilinpäätöstietoja ja muuta toimintaraportointia.

Yhtymähallituksen ja johtavien viranhaltijoiden vastuulla on seurata ja valvoa toimenpiteiden riittävyyttä sekä kehittää riskienhallintaa.

9 Riskienhallinnan käsittely, hyväksyminen ja voimassaolo

SASKY koulutuskuntayhtymän riskienhallintapolitiikan ja sitä koskevat muutokset hyväksyy yhtymäkokous.

Tämä riskienhallintapolitiikka on hyväksytty

2.12.2022 riskienhallinnan johtoryhmä

xx.xx.xxxx yhtymähallitus

xx.xx.xxxx yhtymäkokous

Politiikka on voimassa toistaiseksi. Riskienhallintapolitiikka päivitetään tarvittaessa tai valtuustokausittain.